

ההוצאה לפועל התשפ"ד-2024

סעיף 21(א3) - התיקון מסומך בירוק

עיקול מטלטלין ומכירתם

21. (א) רשם ההוצאה לפועל רשאי לצוות על עיקול מטלטלין של החייב ומכירתם או על מימושם בדרך אחרת, בכפוף להוראות סעיף קטן (א1), ומשציווה כך, רשאי מנהל לשכת הוצאה לפועל –

(1) להיכנס לחצרים של החייב שבהם נמצאים או עלולים להימצא מיטלטלי החייב ולעקלם;

(2) להיכנס לחצרים שאינם מוחזקים בידי החייב ולעקל מיטלטלי החייב, ובלבד שימסור תחילה למחזיק החצרים הודעה על הצו ועל כוונתו להיכנס אליהם, זולת אם רשם ההוצאה לפועל סבור שמתן הודעה מוקדמת עלול לסכל את העיקול;

(3) למכור את המעוקלים, ובלבד שעברו ארבעה עשר ימים מיום הטלת העיקול והחייב לא שילם את החוב הפסוק; היו הנכסים פסידים, רשאי מנהל לשכת ההוצאה לפועל למכרם מיד לאחר העיקול.

(א1) רשם ההוצאה לפועל רשאי להורות כאמור בסעיף קטן (א), ובלבד שחלפו שישה חודשים ממועד המצאת האזהרה לחייב והחוב הפסוק או החובות הפסוקים במצטבר עולים על 2,500 שקלים חדשים, אלא אם כן שוכנע כי יש הצדקה לצוות כאמור אף אם לא התקיימו התנאים האמורים, מטעמים מיוחדים שיירשמו, ואם ביקש הזוכה לעקל מיטלטלין של חייב שהוא עסק – מטעמים שיירשמו.

(א3) הוראות סעיפים קטנים (א1) ו-(א2) לא יחולו לגבי מיטלטלין שהם רכב, ויחולו לגביהם הוראות סעיף קטן (א).

הסבר - התנאים בסיסיים לעיקול מטלטלין:

- חוב מעל 2,500 ש"ח.
- חלפו לפחות 6 חודשים מאז מסירת האזהרה לחייב.

חריגים:

- עיקול אפשרי במקרה של רכב, גם אם התנאים לא מתקיימים.
- ניתן לעקל עסק על בסיס טעמים מיוחדים.

דוגמה:

חייב מחזיק ברכב פרטי. ניתן לעקל את הרכב גם אם החוב נמוך מ-2,500 ש"ח או אם לא חלפו 6 חודשים ממועד המצאת האזהרה.

ההוצאה לפועל התשפ"ד-2024

הוספת סעיף בחוק 78(ב) - זוכה שהוא עוסק מפר בנסיבות מחמירות הסבר לתיקון

החוק להגנת הצרכן, שאושר בשבועות האחרונים בכנסת, נסמך על החלטת ממשלה, אשר זיהתה תופעות של עוקץ ועושק אזרחים ותיקים וצרכנים אחרים, הנמצאים בעמדת חולשה, באמצעות שיטות שיווק אגרסיביות מדי, שיש בהן משום הטעייה של הצרכנים, השפעה בלתי הוגנת עליהם או הפרה אחרת של חוק הגנת הצרכן.

החוק להגנת הצרכן הסמיך את הממונה על הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן, לקבוע, כי עוסק יוכל להיות מוכרז כמפר, בנסיבות מחמירות, ובאופן שיסמיך אותו להעביר מידע על אודותיו לנותן שירותי תשלום ולמערכת ההוצאה לפועל. התוצאה היא הפסקה מיידית בסליקה של כרטיסי אשראי, והפסקה בניהול תיקי הוצאה לפועל לטובתו כזוכה.

הגדרת עוסק מפר, נקבעה ביחס למי שמוגדר כאדם עם מאפיינים מיוחדים, ובכללו אדם עם מוגבלות, אזרח ותיק ועולה חדש, קטין, חסר ישע, אדם שאינו יודעת את השפה בה נעשתה העסקה ועוד.

חוק ההוצאה לפועל תוקן בשל כך, באופן, שיתייחס לכל התהליך עד להכרזה על העוסק כמפר. בשלב בו יש כוונה להכריז על העוסק כמפר (בשלב זה מודיעים לעוסק על הכוונה ויש לו זכות לשימוע), מערכת ההוצאה לפועל תעכב כבר הליכים וכספים בתיקי הוצאה לפועל הקיימים לטובתו. בשלב הבא, כאשר תתקבל הודעת קביעה כי הוכרז העוסק כמפר, כבר לא ייפתחו תיקי הוצאה לפועל חדשים לטובתו ואילו תיקי הוצאה לפועל קיימים לטובתו ייסגרו.

בתיקון נקבע חריג ולפיו עוסק מפר יוכל להגיש בקשה לרשם ההוצאה לפועל, בה יבקש קביעה שיפוטית, כי תיק מסוים אינו קשור לעניין בשלו הוכרז כעוסק מפר (לדוגמא: אם העוסק המפר אוזח בפסק דין למול ספק מסחרי) ובקשתו זו תוכל להתברר על ידי הרשם בהתאם להוראות הדין.

מנהל רשות האכיפה והגבייה, מר אורי ולרשטיין, בירך על תיקון חוק ההוצאה לפועל, כחלק מהמאבק בתופעות עוקץ ועושק קשישים, אנשים עם מוגבלות, אזרחים המצויים בעמדות חולשה בשל קשיי שפה, וקטינים חסרי ישע: "התופעה של שיווק אגרסיבי וכבילת אזרחים בעסקאות תופעה מוכרת לצערנו. רשות האכיפה והגבייה, רואה כחלק מחובתה, כמערכת הממלכתית לגביית החיובים במדינת ישראל, לעצור את הליכי הגבייה הנובעים מהתנהלות עסקים אשר יוכרזו כמפרים, כאלה המנצלים חולשותיהם של צרכנים".

החוק נכנס לתוקף ב-4 באוקטובר 2024.

זוכה שהוא עוסק מפר בנסיבות מחמירות

78. (א) בסעיף זה –

"הודעת כוונה" – הודעת הממונה על הגנת הצרכן על כוונתו לקבוע כי עוסק הוא עוסק מפר בנסיבות מחמירות כאמור בסעיף 22כט או 22לוג) לחוק הגנת הצרכן ;

"הודעת קביעה" – הודעת הממונה על הגנת הצרכן על קביעתו כי עוסק הוא עוסק מפר בנסיבות מחמירות כאמור בסעיף 22לב או 22לו(ה) לחוק הגנת הצרכן ;

"הודעת אי-קביעה" – הודעת הממונה על הגנת הצרכן על החלטתו שלא לקבוע כי עוסק הוא עוסק מפר בנסיבות מחמירות כאמור בסעיף 22לג או 22לו(ה) לחוק הגנת הצרכן ;

"חוק הגנת הצרכן" – חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 ;

"הממונה על הגנת הצרכן" – כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, לרבות מי שהסמכות הואצלה לו לפי סעיף 22לז לחוק האמור ;

"עוסק מפר בנסיבות מחמירות" – כמשמעותו בסעיף 22כח או 22לו לחוק הגנת הצרכן ;

"תיק חדש" – תיק הוצאה לפועל שנפתח במערכת ההוצאה לפועל לאחר שמנהל מערכת ההוצאה לפועל קיבל לגבי הזוכה בתיק הודעת כוונה או הודעת קביעה, לפי העניין ;

"תיק קיים" – תיק הוצאה לפועל שנפתח במערכת ההוצאה לפועל לפני שמנהל מערכת ההוצאה לפועל קיבל לגבי הזוכה בתיק הודעת כוונה או הודעת קביעה, לפי העניין.

(ב) מסר הממונה על הגנת הצרכן למנהל מערכת ההוצאה לפועל העתק של הודעת כוונה, יפעל מנהל מערכת ההוצאה לפועל כמפורט להלן :

- (1) יעבב את ההליכים והכספים בתיקים קיימים ובתיקים חדשים שבהם הזוכה הוא עוסק שנמסרה לגביו הודעת כוונה, החל במועד קבלת ההעתק של הודעת הכוונה ועד המועד החל לפי הוראות סעיף זה;
- (2) יצרף להתנגדות שתוגש לאחר קבלת הודעת הכוונה והמועברת לבית המשפט לפי סעיף 81א(ג) או 181(ד)(2), לפי העניין, העתק מהודעת הכוונה.
- (ג) מנהל מערכת ההוצאה לפועל ימסור לזוכה שנמסרה לגביו הודעת כוונה, הודעה על פעולות מנהל מערכת ההוצאה לפועל בתיק, לפי סעיף קטן (ב).
- (ד) מסר הממונה על הגנת הצרכן למנהל מערכת ההוצאה לפועל העתק של הודעת קביעה, יפעל מנהל מערכת ההוצאה לפועל לגבי זוכה שנמסרה לגביו הודעת קביעה (בסעיף זה – זוכה שהוא עוסק מפר בנסיבות מחמירות), כמפורט להלן:
 - (1) יורה שלא לפתוח, החל ממועד קבלת ההעתק של הודעת הקביעה, תיקים חדשים שבהם הזוכה הוא עוסק מפר בנסיבות מחמירות;
 - (2) ימשיך לעבב את ההליכים והכספים בתיקים קיימים שבהם הזוכה הוא עוסק מפר בנסיבות מחמירות, עד למועד סגירתם והשבת הכספים בהם לפי הוראות סעיף זה;
 - (3) בחלוף 21 ימים ממסירת ההודעה לזוכה שהוא עוסק מפר בנסיבות מחמירות לפי סעיף קטן (ה) – יסגור את התיקים הקיימים שבהם הזוכה הוא עוסק מפר בנסיבות מחמירות וכן יורה על השבת הכספים שעוכבו לפי סעיף קטן (ב), לחייבים.
 - (ה) מנהל מערכת ההוצאה לפועל ימסור הודעה לזוכה שהוא עוסק מפר בנסיבות מחמירות, על פעולות מנהל מערכת ההוצאה לפועל בתיק לפי סעיף קטן (ד) ועל זכותו להגיש בקשה לפי סעיף קטן (ו)(2) או לפי סעיף קטן (ח); שר המשפטים רשאי לקבוע הוראות לעניין ההודעה כאמור.
 - (ו) הוראות סעיף קטן (ד) לא יחולו על אלה:
 - (1) תיק חדש שהוגשה בו בקשה לביצוע פסק דין לאחר קבלת הודעת הקביעה, ובלבד שפסק הדין ניתן בהליך שהתקיים במעמד בעלי הדין ושצורפו לבקשת ביצוע פסק הדין מסמכים המעידים על כך;
 - (2) תיק קיים שנפתח טרם קבלת הודעת הקביעה, שהוגשה בו בקשה לביצוע פסק דין או שהוגשה בו בקשה לביצוע שטר או תובענה שניתן לגביהם פסק דין לאחר שהוגשה התנגדות לביצועם, ובלבד שהתקיימו שני אלה:
 - (א) פסק הדין ניתן בהליך שהתקיים במעמד בעלי הדין;
 - (ב) הזוכה הגיש, בתוך 14 ימים מהמועד שנמסרה לו הודעה לפי סעיף קטן (ה), בקשה לרשם ההוצאה לפועל, ולפיה אין לסגור את התיק משום שפסק הדין ניתן בהליך שהתנהל בנוכחות שני הצדדים, וצירף לבקשתו את המסמכים המעידים על כך.
 - (ז) מסר הממונה על הגנת הצרכן למנהל מערכת ההוצאה לפועל העתק של הודעת אי-קביעה, יבטל מנהל מערכת ההוצאה לפועל את עיכוב ההליכים והכספים כאמור בסעיף קטן (ב).
 - (ח) זוכה שקיבל הודעה ממנהל מערכת ההוצאה לפועל כאמור בסעיפים קטנים (ג) או (ה), רשאי להגיש, בתוך 14 ימים מהמועד שבו נמסרה לו ההודעה כאמור, בקשה לרשם ההוצאה לפועל שלא לפעול לפי הוראות סעיפים קטנים (ב) או (ד), בהתאמה, בתיק שלטענתו כולו או חלקו אינו נוגע לפעילות העסקית שבשלה ניתנה הודעת הכוונה או הודעת הקביעה, לפי העניין.
 - (ט) הוגשה בקשה כאמור בסעיף קטן (ח), יחולו הוראות אלה:
 - (1) עד למתן החלטה בבקשה, מנהל מערכת ההוצאה לפועל לא יסגור את התיק שבו הוגשה הבקשה, על אף האמור בסעיף קטן (ד)(3);
 - (2) מצא רשם ההוצאה לפועל שנדרשת התייחסות הממונה על הגנת הצרכן, רשאי הוא לפנות אליו לשם קבלת התייחסותו לטענת הזוכה כאמור בסעיף קטן (ח);
 - (3) נוכח רשם ההוצאה לפועל, כי החוב אינו נוגע לפעילות העסקית, כולה או חלקה, שבשלה ניתנה הודעת הכוונה או הודעת הקביעה, יורה על פתיחת התיק, אם היה התיק תיק חדש, או על ביטול עיכוב ההליכים והכספים – אם היה התיק תיק קיים;

(4) נדחתה בקשת הזוכה, ייסגר התיק ויושבו לחייבים הכספים שעוכבו לפי סעיף קטן (ב), בתוך 21 ימים ממועד מתן ההחלטה הדוחה את הבקשה.

הסבר של הסעיף

סעיף 278 – זוכה שהוא "עוסק מפר בנסיבות מחמירות"

הסעיף מתמקד בהסדרת התנהלות מערכת ההוצאה לפועל במקרים שבהם זוכה (עוסק) ביצע הפרות חמורות של **חוק הגנת הצרכן** והוכרז כ"עוסק מפר בנסיבות מחמירות". הסעיף קובע כיצד יטופלו תיקים בהוצאה לפועל בתרחיש זה, מתוך מטרה להגן על החייבים ולמנוע ניצול לרעה של המערכת.

מהו "עוסק מפר בנסיבות מחמירות"?

- עוסק שביצע עבירות חמורות במיוחד כלפי צרכנים, כפי שמוגדר ב**חוק הגנת הצרכן** (למשל, הטעיה שיטתית או הפרה חוזרת ונשנית של זכויות צרכנים)
- ההכרזה עליו ככזה נעשית ע"י **הממונה על הגנת הצרכן**, בעקבות הליך הכולל הוצאת הודעה על כוונה וקביעה סופית.

שלבי ההליך והפעולות הנדרשות:

(1) הודעת כוונה" מהממונה על הגנת הצרכן:

כאשר הממונה על הגנת הצרכן מתכוון לקבוע שעוסק הוא "עוסק מפר בנסיבות מחמירות", הוא שולח **הודעת כוונה** למנהל מערכת ההוצאה לפועל.

עיכוב הליכים וכספים:

מרגע קבלת הודעת הכוונה, כל ההליכים והכספים בתיקים שבהם העוסק הוא זוכה **מעוכבים**:

תיקים קיימים (שנפתחו לפני הודעת הכוונה)

תיקים חדשים (שנפתחו לאחר הודעת הכוונה)

מסירת הודעה לעוסק:

מנהל ההוצאה לפועל שולח הודעה לעוסק על עיכוב ההליכים.

(2) הודעת קביעה" – הכרזה על עוסק כמפר:

כאשר הממונה קובע סופית שעוסק הוא "עוסק מפר בנסיבות מחמירות", המערכת מתקדמת לפעולות הבאות:

1. תיקים חדשים:

אסור לפתוח תיקים חדשים שבהם העוסק הוא הזוכה.

2. תיקים קיימים:

הליכים וכספים נשארים **מעוכבים**.

תוך 21 ימים מיום מסירת ההודעה לעוסק:

- **התיקים נסגרים.**
- הכספים שעוכבו מוחזרים לחייבים.

(3) החרגות והגנות לזוכה (סעיף קטן ו):

יש מקרים שבהם עיכוב ההליכים או סגירת תיקים לא יחולו, למרות שהעוסק הוכרז כמפר:

1. תיק חדש:

- אם התיק עוסק בפסק דין שניתן לאחר דיון במעמד שני הצדדים, ניתן להמשיך בו.

2. תיק קיים:

- אם מדובר בתיק שנפתח לפני הודעת הקביעה, ושבזמן פסק דין במעמד שני הצדדים, העוסק יכול להגיש בקשה לא לסגור את התיק.

3. בקשה של הזוכה:

העוסק רשאי להגיש בקשה לרשם ההוצאה לפועל בתוך **14 ימים** מיום ההודעה, להוכיח שהתיק לא קשור להפרות שבגינן הוכרז כמפר.

4) הודעת אי-קביעה" – הממונה החליט לא להכריז על העוסק כמפר:

אם הממונה מחליט **לא להכריז** על העוסק כמפר בנסיבות מחמירות (הודעת אי-קביעה):

- העיכובים מבוטלים.
- התיקים חוזרים להתנהל כרגיל.

מה עושה החייב בתהליך?

- אם העוסק הגיש תביעה נגד חייב, החייב יכול להתגונן בהליכי הוצאה לפועל. במידה ומתגלה כי העוסק מפר חוקי צרכנות בצורה חמורה, הליכי הגבייה נגדו יוקפאו או יבוטלו.

מטרת הסעיף:

1. **הגנה על חייבים:** למנוע ניצול לרעה של מערכת ההוצאה לפועל על ידי עוסקים שפגעו בצרכנים.
2. **איזון בין צדדים:** לאפשר לעוסקים שמצבם הוכרז בטעות כמפרים להוכיח את צדקתם.
3. **חיזוק אכיפת חוקי הצרכנות:** יצירת הרתעה נגד עוסקים המפרים את החוק ופוגעים בציבור הצרכנים.